

16.2.2021

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri vastaa kansalaiskysymyksiin rokotuksista

Saamme Taysiin erittäin paljon kysymyksiä koronarokotusten järjestämisestä. Yleisiin kysymyksiin on koottu vastauksia tähän tiedotteeseen. Kaikkiin yhteydenottoihin emme valitettavasti voi vastata henkilökohtaisesti. Siksi toivommekin, että katsot, löytyisikö omaan kysymykseesi vastaus alta.

Miksi Tampereella on alettu rokottaa alle 70-vuotiaita riskiryhmään kuuluvia, vaikka tätä iäkkäämmät eivät vielä ole saaneet rokotusta?

Suomeen tulee tällä hetkellä kolmea eri rokotetyyppiä. Kahta näistä annetaan 70 vuotta täyttäneille (Pfizer-Biontech ja Moderna) ja yhtä alle 70-vuotiaille (Astra Zeneca).

Rokotteita jaetaan kunnille sitä mukaa kun rokotteita saapuu. Koska nyt on tullut Astra Zenecan rokotetta, ne laitetaan heti jakoon alle 70-vuotiaita varten. 70 vuotta täyttäneiden rokotukset jatkuvat kunnissa heti, kun Pfizer-Biontechin rokotteita on käytettävissä.

Modernan rokotteita tulee hyvin pieniä määriä ja ne suunnataan kotihoidon asiakkaiden rokotuksiin.

Miksi riskiryhmien rokotukset ovat alkaneet ensin vain Tampereella?

Ensimmäinen Astra Zenecan erä oli pieni, ja sitä ei ollut järkevää jakaa koko Pirkanmaalle. Kun rokotteita saadaan lisää, niitä aletaan jakaa myös muihin kuntiin. Vaikka Pirkanmaan kunnissa pyritään etenemään jotakuinkin samassa tahdissa, kuntakohtaisia eroja ei voi täysin välttää. Jokaisen rokotusaika kuitenkin koittaa, ja kannattaa seurata tarkoin kunnan tiedotuskanavia, eli paikallislehtiä ja nettisivuja.

Mitä riskiryhmiä rokotetaan ensin?

Nyt rokotetaan riskiryhmää yksi, eli elinsiirron tai kantasolusiirron saaneita, aktiivisessa hoidossa olevaa syöpätautia sairastavia, vaikeaa puolustusjärjestelmän häiriötä sairastavia, vaikeaa keuhko- tai munuaissairautta sairastavia, lääkehoitoista tyyppi 2:n diabetesta ja Downin syndroomaa sairastavia aikuisia.

Minulla on keuhkosairaus, mutta en muista, minkä niminen, enkä tiedä, onko se vaikea-asteinen. Mistä voin tietää, kuulunko riskiryhmiin?

Voit tutustua THL:n asettamiin riskiryhmiin seuraavasta linkistä:

<https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-rokotukset/rokotteet-a-o/koronavirusrokotteet-eli-covid-19-rokotteet-ohjeita-ammattilaisille/vakavalle-koronavirustaudille-alttiiden-rokotusjarjestys>

Kunta tiedottaa riskiryhmien rokotamisesta ja siitä, mitkä ryhmät ovat kulloinkin rokotusvuorossa. Jos olet epävarma etkä löydä tietoa esimerkiksi OmaKanta-tiedoista tai Kela-kortista, voit kysyä riskiryhmään kuulumisestasi oman kunnan terveysasemalta tai yksiköstä, jossa sinua on taudin takia hoidettu.

Sama koskee muitakin THL:n määrittelemiä riskiryhmiä kuin keuhkosairauksia sairastavia.

Mitä riskiryhmiä rokotetaan ensimmäisen ryhmän jälkeen?

Riskiryhmän yksi jälkeen ryhmässä kaksi rokotetaan jatkuvaa lääkitystä vaativaa astmaa sairastavia, vaikeaa sydänsairautta sairastavia ja hengitystä haittaavaa neurologista sairautta sairastavia, immuunipuolustusta heikentävää lääkehoitoa autoimmunisairauteen saavia, vaikeaa kroonista maksasairautta sairastavia, tyyppin 1 diabetesta tai lisämunuaisten vajaatoimintaa sairastavia, uniapneaa sekä psykoosisairautta sairastavia. Myös sairaalloisesti lihavat (painoindeksi yli 40) rokotetaan riskiryhmässä kaksi.

Miksi ikäryhmien rokotukset ja riskiryhmien rokotukset ajoittain keskeytyvät ja uusia aikoja ei ole annettu, vaikka kunnan rokotukset ovat jo kerran alkaneet?

Rokotteita tulee Pirkanmaalle, kuten muuallekin Suomeen, vain pieniä eriä kerrallaan. Tästä syystä rokotusaikoja saattaa tulla jakoon sykäyksittäin. Rokotteita tulee kuitenkin pikkuhiljaa lisää, ja rokotuksia jatketaan heti, kun niitä saadaan lisää.

Jos kuulut riskiryhmään tai olet ikääntynyt, odota vuoroasi ja seuraa kunnan tiedotusta siitä, milloin uusia aikoja voi varata.

Minulle ei tule sanomalehtiä enkä käytä nettiä. Miten saan tiedon omasta rokotusvuorostani?

On tärkeää olla itse aktiivinen ja auttaa muita saamaan tietoa. Pyydä apua omaisilta, ystävilta tai naapureilta, jotka seuraavat tiedotusvälineitä. Myös sote-ammattilaiset auttavat niitä, jotka eivät itse kykene arvioimaan kuulumistaan riskiryhmiin tai varaamaan rokotusaikaa.

Miksei riskiryhmiin kuulumista voi arvioida terveydenhuollon rekistereistä ja kutsua ihmisiä rokotuksiin esimerkiksi kutsukirjeellä?

Vaikka terveydenhuollon rekistereissä ja Kelalla on tietoja ihmisten sairauksista, kaikki tiedot eivät välttämättä ole tiedossa kotikunnassa. Tästä syystä tarvitaan myös omaa aktiivisuutta. Rokotettavan kuulumisen riskiryhmään pyritään varmistamaan rokotusajanvarauksen yhteydessä.

Kuulun THL:n riskiryhmään yksi. Koska minun rokotusvuoroni tulee?

THL:n esityksen mukaan rokotukset etenevät nyt riskiryhmässä yksi. Rokotusvuorosi tulee heti, kun rokotteita on saatavilla ja niitä voidaan jakaa kuntiin. Kunnat rokottavat riskiryhmiin kuuluvia.

Kuulun THL:n riskiryhmään kaksi. Koska minun rokotusvuoroni tulee?

THL:n esityksen mukaan rokotukset etenevät nyt riskiryhmässä yksi. Esimerkiksi Suomessa on noin 300 000 aikuistyyppin diabeetikkoa, jotka saavat lääkehoitoa. Pirkanmaalla on myös paljon lääkehoitoa saavia tyyppin kaksi diabeetikoita, yli 34 000 henkilöä. Muun muassa heidän rokottamiseensa kuluu vielä aikaa.

Kun rokotukset etenevät riskiryhmään kaksi, PSHP ja kunnat tiedottavat rokotusten etenemisestä. Kunnat rokottavat riskiryhmiin kuuluvia.

Minulla on verenpainetauti ja olen 65-vuotias. Koska minut rokotetaan?

Verenpainetauti ja monet muut sairaudet eivät kuulu THL:n esityksessä vaikealle koronavirustaudille altistaviin riskiryhmiin (ryhmät yksi ja kaksi). Rokotusjärjestyksessä on nyt määritelty ne taustasairaudet, joiden tiedetään tutkimustiedon pohjalta voimakkaimmin altistavan vakavalle koronavirustaudille. Muita sairauksia sairastavien ja terveiden alle 70-vuotiaiden rokotusjärjestystä tarkennetaan myöhemmin.

Toivottavasti maltat odottaa omaa vuoroasi. Kun rokotuksia saadaan Suomeen suurempia määriä, rokotukset laajenevat koskemaan koko aikuisväestöä.

Olen 80-vuotias. Koska rokotusvuoroni tulee?

Ikäryhmien rokotukset jatkuvat Pirkanmaan kunnissa heti, kun rokotteita on riittävästi ja niitä voidaan jakaa kuntiin. Koska Astra Zenecan rokotetta ei käytetä Suomessa 70 vuotta täyttäneillä, joten tulet saamaan joko Pfizerin tai Modernan rokotteen.

Miksi Pirkanmaalle tulee niin vähän rokotteita, että rokotukset etenevät hitaasti?

Suomeen tulee rokotteita sen verran kuin lääkeyhtiöt rokotteita lähettävät. Toistaiseksi useat näistä eristä ovat olleet ennakoitua pienempiä. Kyseessä ei ole pelkästään Pirkanmaan, vaan myös koko Suomen ongelma.

Miksei rokotuksia voi ennakoida nykyistä paremmin?

Täysi varmuus rokotteiden saapumisesta on vasta silloin, kun rokotteet ovat saapuneet Pirkanmaalle. Tästä syystä pitkälle meneviä suunnitelma rokotusten ajoittumisesta on vaikea antaa. Tieto erien pienentymisestä voi tulla lääkeyhtiöltä hyvin pienellä varoitusaajalla.

Minkälaisia tavoiteaikoja Pirkanmaalla on tehty rokotuksille?

Ikääntyneiden rokotukset ja riskiryhmien rokotukset ovat käynnissä. Nämä pyritään viemään loppuun kevään aikana. Tällä hetkellä kunnissa rokotetaan kaikkein iäkkäimpiä ja heitä, jotka kuuluvat THL:n esityksen riskiryhmään yksi.

Milloin sote-henkilökunnan rokotukset jatkuvat?

Sote-henkilökunnan rokotukset jatkuvat, kun on saatu varmuus riittävästä rokote-eristä niin, että ikääntyneiden ja riskiryhmien rokotukset eivät vaarannu. Rokote-erien pienuus on pysäyttänyt ja hidastanut tällä hetkellä sote-henkilökunnan rokotuksia. Pyydämme edelleen kärsivällisyyttä. Oma vuoro tulee, mutta se voi tämänhetkisen arvion mukaan kestää vielä jopa useita viikkoja.

Olen alle 70-vuotias ja terve. Milloin saan rokotuksen?

Muita kuin THL:n määrittelemiä riskisairauksia sairastavien ja terveiden alle 70-vuotiaiden rokotusjärjestystä tarkennetaan myöhemmin. Kun rokotuksia saadaan Suomeen vielä merkittävästi suurempia määriä, rokotukset laajenevat koskemaan koko aikuisväestöä.